Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 20 grudnia 2017 r.*

Odwołanie – Zamówienia publiczne na usługi – Świadczenie usług zewnętrznych na potrzeby zarządzania programami i projektami oraz na potrzeby doradztwa technicznego w dziedzinie technologii informatycznych – Procedura kaskadowa – Ważenie podkryteriów w ramach kryteriów udzielenia zamówienia – Zasady równości szans i przejrzystości – Oczywiste błędy w ocenie – Braki w uzasadnieniu – Utrata szansy – Odpowiedzialność pozaumowna Unii Europejskiej – Żądanie odszkodowania

W sprawie C-677/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 16 grudnia 2015 r.,

Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO), reprezentowany przez N. Bambarę, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez adwokatów P. Wytincka i B. Hoorelbeke'a,

wnoszący odwołanie,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

European Dynamics Luksemburg SA, z siedzibą w Luksemburgu (Luksemburg),

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, z siedzibą w Atenach (Grecja),

European Dynamics Belgium SA, z siedzibą w Brukseli (Belgia),

reprezentowane przez M. Sfyri, C.N. Dede i D. Papadopoulou, dikigoroi,

strony skarżące w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, C. Vajda, E. Juhász (sprawozdawca), K. Jürimäe i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: H. Saugmandsgaard Øe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

* Język postępowania: angielski.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 maja 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W niniejszym odwołaniu Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 7 października 2015 r., European Dynamics Luxembourg i in./OHIM (T-299/11, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2015:757), w którym Sąd:

– stwierdził nieważność decyzji EUIPO (zwanej dalej „sporną decyzją"), wydanej w ramach przetargu otwartego AO/021/10, zatytułowanego „Usługi zewnętrzne na potrzeby zarządzania programem i projektem oraz na potrzeby doradztwa technicznego w dziedzinie technologii informatycznych" (zwanego dalej „spornym przetargiem"), doręczonej European Dynamics Luxembourg SA pismem z dnia 28 marca 2011 r. o zaklasyfikowaniu jej oferty na trzecim miejscu według mechanizmu kaskadowego w celu zawarcia umowy ramowej, a także o zaklasyfikowaniu ofert konsorcjum Unisys SLU i Charles Oakes & Co. Sàrl z jednej strony oraz ETIQ Consortium z drugiej strony, odpowiednio, na miejscach pierwszym i drugim, oraz

– zobowiązał Unię Europejską do naprawienia szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg z tytułu utraty szansy uzyskania zamówienia i zawarcia umowy ramowej jako pierwszy kontrahent w mechanizmie kaskadowym.

I. Ramy prawne

2 Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz.U. 2002, L 248, s. 1), zmienione rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1995/2006 z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. 2006, L 390, s. 1) (zwane dalej „rozporządzeniem finansowym"), ustanawia podstawowe przepisy regulujące całą sferę budżetową w dziedzinach takich jak udzielanie zamówień publicznych.

3 Zgodnie z art. 100 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego zamawiający powiadamia wszystkich odrzuconych kandydatów lub oferentów o podstawach odrzucenia ich kandydatury lub oferty, a także wszystkich oferentów, których oferty zostały dopuszczone i którzy zwrócili się z prośbą na piśmie, o charakterystyce i cechach decydujących o relatywnej przewadze oferty, która wygrała przetarg, oraz nazwisku oferenta, któremu udzielono zamówienia. Drugi akapit tego ustępu stanowi jednak, że niektórych informacji nie trzeba ujawniać, jeżeli ich ujawnienie utrudniłoby stosowanie prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub zaszkodziłoby uzasadnionym interesom gospodarczym przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych, albo zakłóciłoby uczciwą konkurencję między tymi przedsiębiorstwami.

4 Artykuł 149 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 1605/2002 (Dz.U. 2002, L 357, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 478/2007 z dnia 23 kwietnia 2007 r. (Dz.U. 2007, L 111, s. 13), określa obowiązki instytucji zamawiającej w zakresie informowania kandydatów i oferentów zgodnie z art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

5 Zgodnie z art. 115 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego (Dz.U. 2009, L 78, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2424 z dnia 16 grudnia 2015 r. (Dz.U. 2015, L 341, s. 21) (zwanego

dalej „rozporządzeniem nr 207/2009”), EUIPO jest organem Unii i ma osobowość prawną. W każdym z państw członkowskich posiada ono zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznawaną przez prawo krajowe osobom prawnym. Może ono w szczególności nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz stawać przed sądem.

6 W art. 118 ust. 3 i 4 rozporządzenia nr 207/2009 przewidziano w zakresie odpowiedzialności pozaumownej, że EUIPO powinno naprawić szkody wyrządzone przez jego służby lub jego pracowników przy wykonywaniu ich funkcji zgodnie z ogólnymi zasadami wspólnymi dla ustawodawstw państw członkowskich. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do rozpoznawania sporów dotyczących odszkodowań za szkody.

Okoliczności powstania sporu, postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

7 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–28 zaskarżonego wyroku.

8 W następstwie tych okoliczności faktycznych, w dniu 6 czerwca 2011 r. European Dynamics Luxembourg, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE i European Dynamics Belgium SA (zwane dalej „European Dynamics Luxembourg i in.”) wniosły do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności spornej decyzji. Odstąpiwszy od jednego z żądań podczas rozprawy, wnosiły one o:

– stwierdzenie nieważności spornej decyzji o zaklasyfikowaniu oferty European Dynamics Luxembourg na trzecim miejscu według mechanizmu kaskadowego;

– stwierdzenie nieważności wszystkich innych powiązanych decyzji EUIPO, w tym tych udzielających spornego zamówienia oferentom zaklasyfikowanym na miejscach pierwszym i drugim według mechanizmu kaskadowego;

– zasądzenie od EUIPO odszkodowania w kwocie w wysokości 650 000 EUR z tytułu poniesionej przez nie szkody z powodu utraty szansy i podważenia ich reputacji i wiarygodności; oraz

– obciążenie EUIPO kosztami postępowania.

9 Na poparcie wniosku o stwierdzenie nieważności European Dynamics Luxembourg i in. podniosły trzy zarzuty. W zarzucie pierwszym zarzuciły one EUIPO naruszenie art. 100 ust. 2 akapit pierwszy ogólnego rozporządzenia finansowego i art. 149 rozporządzenia nr 2342/2002, zmienionego rozporządzeniem nr 478/2007, a także obowiązku uzasadnienia w rozumieniu art. 296 akapit drugi TFUE poprzez odmówienie przedstawienia im wystarczających wyjaśnień i uzasadnienia odnośnie do decyzji o udzieleniu zamówienia. Zarzut drugi dotyczył „naruszenia warunków określonych w specyfikacji”, ponieważ EUIPO uwzględniło na niekorzyść European Dynamics Luxembourg i in. nowe kryterium udzielenia zamówienia i nowe współczynniki wagi podkryteriów udzielenia zamówienia, niewskazane w specyfikacji. Zgodnie z zarzutem trzecim European Dynamics Luxembourg i in. zarzuciły EUIPO szereg oczywistych błędów w ocenie.

10 Sąd zbadał kolejno zarzuty drugi, trzeci i pierwszy, które zostały podniesione w skardze.

11 Na wstępie, w ramach badania zarzutu drugiego, Sąd orzekł w pkt 48 zaskarżonego wyroku, że negatywny komentarz EUIPO do oferty European Dynamics Luxembourg, zgodnie z którym oferty, które uzyskały lepszy wynik niż oferta tej spółki według pierwszego kryterium udzielenia zamówienia, „określały zarządzanie zmianami i komunikację jako dwa najistotniejsze zadania dla wykonania projektu”, wykazuje, iż EUIPO zestawiło wagę poszczególnych podkryteriów w ramach pierwszego kryterium udzielenia zamówienia. W pkt 53 tego wyroku Sąd uznał, że skoro to ważenie nie zostało

ani przewidziane w specyfikacji, ani uprzednio podane do wiadomości oferentów, EUIPO naruszyło, ze szkodą dla European Dynamics Luxembourg i in., zasadę równości szans i przejrzystości. Co za tym idzie, Sąd w pkt 55 omawianego wyroku częściowo uwzględnił zarzut drugi.

12 Następnie, w ramach badania zarzutu trzeciego, Sąd z jednej strony ocenił, że niektóre negatywne komentarze poczynione przez EUIPO w odniesieniu do oceny oferty European Dynamics Luxembourg pod kątem pierwszego i drugiego z kryteriów udzielenia zamówienia są dotknięte oczywistym błędem w ocenie. Po pierwsze, Sąd stwierdził w pkt 91 zaskarżonego wyroku, że skoro przedstawiony w tym punkcie negatywny komentarz stanowi naruszenie zasad równości szans i przejrzystości, to ocena ta jest siłą rzeczy również obarczona oczywistym błędem w ocenie. Po drugie, Sąd uznał w pkt 102 tego wyroku, że ten negatywny komentarz, zgodnie z którym oferta nie zawierała „żadnego przykładu produktu, jaki ma zostać dostarczony", sam też wynikał z oczywistego błędu w ocenie, ponieważ nie znajdował żadnego oparcia w specyfikacji. W konsekwencji Sąd uwzględnił zarzut trzeci w odniesieniu do argumentów skierowanych przeciwko tym negatywnym komentarzom i oddalił go w pozostałym zakresie.

13 Ponadto, również w ramach badania zarzutu trzeciego, Sąd uznał w pkt 86, 89 i 95 zaskarżonego wyroku, że szereg innych komentarzy EUIPO związanych z oceną oferty European Dynamics Luxembourg z punktu widzenia pierwszego kryterium udzielenia zamówienia jest dotkniętych błędem braku uzasadnienia w rozumieniu art. 296 akapit drugi TFUE w związku z art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego, przez co Sąd nie mógł zbadać wystąpienia oczywistych błędów w ocenie dotyczących tych komentarzy.

14 Wreszcie, Sąd, po zbadaniu zarzutu pierwszego i odesłaniu w pkt 134 zaskarżonego wyroku do oceny, którą uznał za niewystarczająco uzasadnioną w ramach rozpatrywania zarzutu trzeciego, w pkt 135 tego wyroku orzekł, że sporna decyzja obarczona jest licznymi brakami w uzasadnieniu.

15 W tych okolicznościach w pkt 136 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, że należy stwierdzić nieważność spornej decyzji w całości.

16 Na poparcie swojego żądania odszkodowawczego European Dynamics Luxembourg i in. domagały się, jak wynika z pkt 137 tego wyroku, odszkodowania za utratę szansy zawarcia umowy w sprawie tego zamówienia jako wykonawca zaklasyfikowany na pierwszym miejscu oraz naprawienia krzywdy poniesionej z uwagi na naruszenie ich reputacji i wiarygodności.

17 Sąd uznał, że przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE są spełnione, jako że stwierdzone naruszenia prawa materialnego mogły wpłynąć na szanse European Dynamics Luxembourg na zaklasyfikowanie jej oferty na pierwszej lub drugiej pozycji w mechanizmie kaskadowym.

18 Jednakże Sąd nie uznał za niezbędne zbadania istnienia naruszenia reputacji i wiarygodności European Dynamics Luxembourg i in., ponieważ stwierdzenie nieważności decyzji o udzieleniu zamówienia wystarczy co do zasady do naprawienia szkody wyrządzonej takim naruszeniem. W konsekwencji częściowo uwzględnił on żądanie odszkodowania i wezwał strony do uzgodnienia kwoty odszkodowania.

Przebieg postępowania przed Trybunałem i żądania stron

19 W swoim odwołaniu EUIPO wnosi do Trybunału o:

– tytułem głównym – uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz żądania odszkodowania podniesionych w pierwszej instancji;

– tytułem żądania ewentualnego – uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania;

– pomocniczo – uchylenie omawianego wyroku w zakresie, w jakim nakazuje on zapłatę przez Unię odszkodowania za szkodę poniesioną przez European Dynamics Luxembourg i in., oraz

– obciążenie European Dynamics Luxembourg i in. kosztami postępowania.

20 European Dynamics Luxembourg i in. wnoszą do Trybunału o:

– oddalenie odwołania oraz

– obciążenie EUIPO kosztami postępowania w obydwu instancjach.

W przedmiocie odwołania

21 Na poparcie swojego odwołania EUIPO podnosi cztery zarzuty, z których pierwszy dotyczy naruszenia prawa przy stosowaniu zasad równości szans i przejrzystości, a także braku uzasadnienia, drugi – naruszenia prawa polegającego na tym, że Sąd stwierdził nieważność spornej decyzji z uwagi na oczywiste błędy w ocenie, trzeci – naruszenia art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego w związku z art. 296 akapit drugi TFUE, a czwarty – naruszenia prawa i braku uzasadnienia z uwagi na to, że w zaskarżonym wyroku uwzględniono żądanie odszkodowania European Dynamics Luxembourg i in.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

22 EUIPO utrzymuje, że Sąd naruszył prawo, gdy uznał, że podnoszone wprowadzenie nowych współczynników ważenia w pierwszym kryterium udzielenia zamówienia prowadziło do braku przestrzegania zasad równości szans i przejrzystości. Podnosi ono, że Sąd niesłusznie orzekł, iż sporna decyzja narusza te zasady, ponieważ ocena oferty European Dynamics Luxembourg została, w zakresie pierwszego kryterium udzielenia zamówienia, przeprowadzona w świetle współczynników ważenia podkryteriów w ramach tego kryterium, niewynikających ze specyfikacji warunków zamówienia i niepodanych do wiadomości oferentom. Zdaniem EUIPO ocena przeprowadzona w pkt 53 zaskarżonego wyroku, w której ustalono „automatyczny związek przyczynowy" między wprowadzeniem tych współczynników wagi a naruszeniem tych zasad, oparta jest na błędnej wykładni orzecznictwa Trybunału, a ponadto nie jest wystarczająco uzasadniona. W szczególności EUIPO odwołuje się w tym względzie do wyroku z dnia 24 listopada 2005 r., ATI EAC e Viaggi di Maio i in. (C-331/04, EU:C:2005:718).

23 Zdaniem European Dynamics Luxembourg i in., skoro EUIPO nie podniosło przed Sądem, że współczynniki ważenia, które nie były zawarte w specyfikacji warunków zamówienia, nie miały wpływu na przygotowanie ofert, tego rodzaju argument, w którym zarzuca się Sądowi brak sprawdzenia, czy wprowadzenie tych współczynników zmieniło prawa European Dynamics Luxembourg i in., podniesiony po raz pierwszy w niniejszym postępowaniu odwoławczym, ma charakter nowego argumentu i jest z tego powodu niedopuszczalny.

24 W każdym razie zarzut ten jest bezzasadny. European Dynamics Luxembourg i in. co do istoty podnoszą, że Sąd zastosował przytaczane przez EUIPO orzecznictwo Trybunału, ponieważ – nie cytując go co prawda – stwierdził, iż wprowadzenie omawianych współczynników wagi bez uprzedniego podania tego do wiadomości odbyło się na ich szkodę.

25 Wreszcie, European Dynamics Luxembourg i in. uważają, że wyrok jest uzasadniony lege artis, gdyż Sąd nie był w stanie przeprowadzić pełnego badania właśnie dlatego, że EUIPO przedstawiało ogólnikowe uwagi, a sporna decyzja nie zawiera wiarygodnych argumentów i ważnego rozumowania.

Ocena Trybunału

26 Na wstępie należy oddalić podnoszony przez European Dynamics Luxembourg i in. zarzut niedopuszczalności.

27 EUIPO może bowiem wnieść dopuszczalne odwołanie zawierające zarzuty wynikające z samego zaskarżonego wyroku, zmierzające do podważenia jego zasadności.

28 W swojej argumentacji, która według twierdzeń European Dynamics Luxembourg i in. jest nieodpuszczalna, EUIPO podważa zaś prawną zasadność rozstrzygnięcia Sądu (zob. podobnie wyrok z dnia 29 listopada 2007 r., Stadtwerke Schwäbisch Hall i in./Komisja, C-176/06 P, niepublikowany, EU:C:2007:730, pkt 17).

29 Co się tyczy badania zarzutu pierwszego co do istoty, EUIPO zarzuca w nim w istocie, że Sąd błędnie zastosował orzecznictwo Trybunału, o którym mowa w pkt 48 zaskarżonego wyroku, i że niesłusznie orzekł w pkt 53 tego wyroku, iż EUIPO bezprawnie wprowadziło współczynniki ważenia podkryteriów w ramach pierwszego kryterium udzielenia zamówienia.

30 Należy stwierdzić, że w tym względzie zaskarżony wyrok obarczony jest naruszeniem prawa.

31 Prawdą jest, że zasady równego traktowania i przejrzystości postępowań o udzielenie zamówienia oznaczają dla organów zamawiających obowiązek posługiwania się tą samą interpretacją kryteriów udzielenia zamówienia w trakcie całego postępowania (wyroki: z dnia 18 października 2001 r., SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, pkt 43; a także z dnia 18 listopada 2010 r., Komisja/Irlandia, C-226/09, EU:C:2010:697, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 Tym samym instytucja zamawiająca nie może stosować reguł dotyczących ważenia lub podziału na podkryteria kryteriów udzielenia zamówienia, o których nie powiadomiła uprzednio oferentów (wyrok z dnia 24 stycznia 2008 r., Lianakis i in., C-532/06, EU:C:2008:40, pkt 38).

33 Jednak instytucja zamawiająca ma możliwość określenia, po upływie terminu do składania ofert, współczynników wagi podkryteriów odpowiadających w istocie kryteriom, o których poinformowano uprzednio oferentów. Określenie ich ex post musi jednak spełniać trzy warunki, a mianowicie, że takie określenie, po pierwsze, nie zmienia określonych w specyfikacji lub ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia, po drugie, nie zawiera ono elementów, które gdyby były znane podczas przygotowania ofert, mogłyby mieć wpływ na to przygotowanie, i po trzecie, nie zostało ono przyjęte z uwzględnieniem elementów, które mogą mieć skutek dyskryminujący wobec jednego z oferentów (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 listopada 2005 r., ATI EAC e Viaggi di Maio i in., C-331/04, EU:C:2005:718, pkt 32; z dnia 21 lipca 2011 r., Evropaïki Dynamiki/EMSA, C-252/10 P, niepublikowany, EU:C:2011:512, pkt 32, 33; a także z dnia 14 lipca 2016 r., TNS Dimarso, C-6/15, EU:C:2016:555, pkt 26).

34 W niniejszym przypadku sporne stwierdzenia dotyczyły wprowadzenia ważenia podkryteriów w ramach jednego z kryteriów udzielenia zamówienia, które nie było ani przewidziane w specyfikacji warunków zamówienia, ani uprzednio podane do wiadomości oferentów, czego EUIPO nie kwestionuje. Tym samym, mając na względzie powyższe, Sąd nie mógł w ważny sposób stwierdzić naruszenia zasad równości szans i przejrzystości, nie zbadawszy wcześniej, czy nieprzestrzeganie tych trzech przesłanek zostało przed nim podniesione i wykazane.

35 Skoro Sąd zaniechał sprawdzenia, przed uznaniem za zasadny zarzutu drugiego skargi w pierwszej instancji, czy określone w orzecznictwie Trybunału trzy przesłanki zostały w niniejszym przypadku spełnione, należy uwzględnić zarzut pierwszy odwołania, bez potrzeby badania zasadności argumentu EUIPO, zgodnie z którym Sąd nie dochował obowiązku uzasadnienia, gdy stwierdził, że naruszenie zasad równości szans i przejrzystości wynikało z wprowadzenia współczynników oceny spornych podkryteriów.

36 Motyw zawarty w pkt 53 zaskarżonego wyroku jest obarczony naruszeniem prawa, w związku z czym należy stwierdzić, że w konsekwencji, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 49 opinii, zaskarżony wyrok jest obarczony również innym naruszeniem prawa, ze względu na to, że Sąd, uwzględniając pkt 9 części pierwszej zarzutu trzeciego skargi w pierwszej instancji, stwierdził oczywisty błąd w ocenie w odniesieniu do pierwszego kryterium udzielenia zamówienia. Skoro bowiem nie mógł oprzeć się na tym motywie, pkt 91 i 96 tego wyroku są pozbawione uzasadnienia. Taki brak uzasadnienia stanowi zaś zarzut, który należy uwzględnić z urzędu (zob. podobnie wyrok z dnia 11 kwietnia 2013 r., Mindo/Komisja, C-652/11 P, EU:C:2013:229, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie zarzutu drugiego i drugiej części zarzutu trzeciego

37 Zarzut drugi i drugą część zarzutu trzeciego EUIPO należy rozpatrywać łącznie.

Argumentacja stron

38 W zarzucie drugim EUIPO podnosi, że Sąd naruszył prawo, orzekając w pkt 136 zaskarżonego wyroku w związku z pkt 121 tego wyroku, że podnoszone oczywiste błędy w ocenie, stwierdzone przezeń w pkt 91, 95, 96 i 97–103 tego wyroku, uzasadniają stwierdzenie nieważności spornej decyzji. Podnosi ono, że z własnego orzecznictwa Sądu wynika, iż to skarżący powinien wykazać, że oczywisty błąd w ocenie miał wpływ na ostateczny wynik postępowania o udzielenie zamówienia, Sąd powinien był więc to zbadać. EUIPO utrzymuje, że o ile to orzecznictwo dotyczyło braku uzasadnienia, o tyle ma ono również zastosowanie do oczywistych błędów w ocenie.

39 Tym samym Sąd powinien był zbadać, czy oczywiste błędy w ocenie w zakresie kryteriów udzielenia zamówień pierwszego i drugiego przy ocenie oferty European Dynamics Luxembourg zmieniły w istotny sposób wynik postępowania o udzielenie spornego zamówienia i czy w związku z tym należy stwierdzić nieważność spornej decyzji. Jednak zdaniem EUIPO Sąd zaniechał zbadania, czy w braku tych błędów w ocenie oferta mogłaby zostać sklasyfikowana na miejscach pierwszym lub drugim w kaskadzie. W ten sposób, uznając, że podnoszone błędy w ocenie stanowią wystarczającą podstawę stwierdzenia nieważności spornej decyzji, Sąd naruszył prawo.

40 Jeśli chodzi o oczywisty błąd w ocenie dotyczący drugiego kryterium udzielenia zamówienia, stwierdzony w pkt 103 zaskarżonego wyroku, EUIPO zarzuca w istocie, że Sąd nie sprawdził, czy błąd ten miał wpływ na rozstrzygnięcie spornej decyzji, poprzez zbadanie, czy sama ocena kryteriów udzielenia zamówienia nieobarczonych naruszeniem prawa nie wystarczyła do uzasadnienia klasyfikacji nadanej ofercie European Dynamics Luxembourg.

41 W części drugiej zarzutu trzeciego EUIPO zarzuca Sądowi w istocie stwierdzenie nieważności spornej decyzji bez zbadania, czy stwierdzone braki uzasadnienia są wystarczające – same w sobie lub w połączeniu z oczywistymi błędami w ocenie, które on również wskazał – do zmiany rozstrzygnięcia tej decyzji.

42 Na poparcie swojego drugiego zarzutu i drugiej części zarzutu trzeciego EUIPO powołuje się na dwa wydane przez Sąd wyroki.

43 Z jednej strony EUIPO podnosi, że kiedy Sąd stwierdzi niewystarczające uzasadnienie decyzji o udzieleniu zamówienia, można stwierdzić nieważność tej decyzji z tego powodu jedynie o tyle, o ile inne elementy omawianej decyzji, których nie dotyczy to niewystarczające uzasadnienie, nie są wystarczające do jej uzasadnienia (wyrok z dnia 10 kwietnia 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-340/09, niepublikowany, EU:T:2014:208, pkt 115, 116). Zdaniem EUIPO orzecznictwo to należy zastosować przez analogię, kiedy Sąd stwierdzi oczywisty błąd w ocenie popełniony w decyzji o udzieleniu zamówienia.

44 EUIPO podnosi z drugiej strony, że kiedy nota przypisana ofercie na podstawie danego kryterium udzielenia zamówienia oparta jest na szeregu negatywnych komentarzy, z których jeden lub więcej dotkniętych jest oczywistym błędem w ocenie, ta nota oraz leżąca u jej podstaw ocena nie są dotknięte takim błędem wówczas, gdy omawiana nota oparta jest także na komentarzach wolnych od oczywistych błędów w ocenie (wyrok z dnia 26 września 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-498/11, niepublikowany, EU:T:2014:831, pkt 196, 197).

45 Zdaniem EUIPO w niniejszym przypadku nota przyznana za pierwsze kryterium udzielenia zamówienia oraz nota za drugie kryterium udzielenia zamówienia nie były oparte tylko na jednym negatywnym komentarzu, lecz na szeregu komentarzy negatywnych i pozytywnych, które Sąd uznał za wolne od oczywistego błędu w ocenie lub które nie zostały zbadane, bo nie dotyczyła ich skarga. Uważa ono, że Sąd powinien więc był sprawdzić, czy te pozostałe komentarze nie były same w sobie wystarczające, by uzasadnić przyznaną przez instytucję zamawiającą notę za rozpatrywane kryterium udzielenia zamówienia.

46 W części drugiej zarzutu trzeciego EUIPO podnosi, że Sąd naruszył prawo poprzez stwierdzenie nieważności spornej decyzji bez zbadania, czy braki uzasadnienia stwierdzone w pkt 86, 89, 95, 134 i 135 zaskarżonego wyroku są wystarczające – same w sobie lub w połączeniu z oczywistymi błędami w ocenie, które on również wskazał – do tego, by rzeczywiście zmieniły ostateczny wynik postępowania o udzielenie zamówienia.

47 European Dynamics Luxembourg i in. uważają, że zarzut drugi i druga część zarzutu trzeciego EUIPO są bezzasadne.

Ocena Trybunału

48 W odniesieniu do zarzutu drugiego należy na wstępie stwierdzić, że nie trzeba badać wpływu oczywistego błędu w ocenie dotyczącego pierwszego kryterium oceny, ponieważ z badania zarzutu pierwszego odwołania wynika, że taki błąd nie powinien zostać przez Sąd stwierdzony.

49 Jeśli chodzi o brak uwzględnienia przez Sąd skutków dla ważności decyzji o udzieleniu zamówienia, po pierwsze, braków uzasadnienia tej decyzji, a po drugie, oczywistego błędu w ocenie dotyczącego drugiego kryterium udzielenia zamówienia, stwierdzonego w pkt 103 zaskarżonego wyroku, należy wskazać, że niewystarczające uzasadnienie lub oczywisty błąd w ocenie dotyczące kryterium udzielenia zamówienia nie uzasadniają stwierdzenia nieważności decyzji o udzieleniu zamówienia, gdy zawiera ona inne elementy, które wystarczą jej same za podstawę prawną.

50 W takiej sytuacji zarzuty oparte na tych nieprawidłowościach są nieistotne dla sprawy (zob. analogicznie wyroki: z dnia 12 lipca 2001 r., Komisja i Francja/TF1, C-302/99 P i C-308/99 P, EU:C:2001:408, pkt 27; z dnia 26 kwietnia 2007 r., Alcon/OHIM, C-412/05 P, EU:C:2007:252, pkt 41).

51 W tym względzie należy stwierdzić, że w swoim drugim zarzucie i w drugiej części zarzutu trzeciego EUIPO poprzestaje na twierdzeniu, że Sąd błędnie zastosował swoje własne orzecznictwo i że stwierdzone przez niego nieprawidłowości nie zmieniłyby wyniku spornej decyzji.

52 W szczególności EUIPO nie tłumaczy i nie wykazuje, że w niniejszym przypadku sporna decyzja mogłaby być korzystniejsza dla European Dynamics Luxembourg w braku innych stwierdzonych przez Sąd nieprawidłowości.

53 W tych okolicznościach EUIPO nie ma podstaw, by zarzucać, iż Sąd zaniechał zbadania, czy błąd w ocenie dotyczący drugiego kryterium udzielenia zamówienia i braki w uzasadnieniu, które stwierdził on w odniesieniu do spornej decyzji, mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie tej decyzji.

54 W związku z tym należy oddalić zarzut drugi i drugą część zarzutu trzeciego EUIPO.

W przedmiocie części pierwszej i trzeciej zarzutu trzeciego

W przedmiocie pierwszej części zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

55 W pierwszej części zarzutu trzeciego EUIPO podnosi, że Sąd błędnie zastosował zakres obowiązku uzasadnienia ciążącego na instytucji zamawiającej zgodnie z art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego. Badając oddzielnie każdy z komentarzy komisji przetargowej i jednocześnie pomijając szerszy kontekst oceny, w który się one wpisują, Sąd przypisał temu obowiązkowi bardziej ograniczoną treść, niż wynika to z wykładni Trybunału dokonanej w pkt 21 wyroku z dnia 4 października 2012 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja (C-629/11 P, niepublikowanego, EU:C:2012:617), o którym mowa w pkt 129 zaskarżonego wyroku. Zgodnie z tym orzecznictwem instytucja zamawiająca nie jest zobowiązana do dostarczenia wyeliminowanemu oferentowi drobiazgowego zestawienia, w jaki sposób każdy szczegół jego oferty został wzięty pod uwagę, ani drobiazgowej analizy porównawczej jego oferty i oferty wybranej.

56 European Dynamics Luxembourg i in. podnoszą, że ta część trzeciego zarzutu jest bezpodstawna.

– Ocena Trybunału

57 W odniesieniu do pierwszej części zarzutu trzeciego odwołania należy zbadać, czy ze względów wskazanych, odpowiednio, w pkt 81–86, 87–89 i 90–95 zaskarżonego wyroku Sąd nie zastosował surowszych wymogów niż te wynikające z wyroku z dnia 4 października 2012 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja (C-629/11 P, niepublikowanego, EU:C:2012:617).

58 Należy przypomnieć, że w pkt 20–22 tego wyroku Trybunał orzekł w istocie, że zgodnie z art. 100 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego zamawiający powiadamia wszystkich kandydatów lub oferentów, których wnioski lub oferty zostały odrzucone, o podstawach podjęcia decyzji, a także wszystkich oferentów, których oferty zostały dopuszczone i którzy zwrócili się o to z prośbą na piśmie, o charakterystyce i cechach decydujących o relatywnej przewadze oferty, która wygrała przetarg, oraz o nazwisku oferenta, któremu udzielono zamówienia. Jednakże od instytucji zamawiającej nie można domagać się, aby przekazała oferentowi, którego oferta nie została wybrana, poza powodami jej odrzucenia, po pierwsze, dokładne podsumowanie tego, w jaki sposób każdy ze szczegółów jego oferty został uwzględniony przy jej ocenie, oraz po drugie – w ramach podania do wiadomości charakterystyki i cech decydujących o relatywnej przewadze wybranej oferty – szczegółową porównawczą ocenę tej oferty oraz oferty odrzuconej. Podobnie, instytucja zamawiająca nie ma obowiązku przedstawiania odrzuconemu oferentowi, na jego pisemny wniosek, pełnej kopii sprawozdania z oceny.

59 Ponadto uzasadnienie, którego wymaga art. 296 akapit drugi TFUE, należy oceniać w świetle okoliczności konkretnej sprawy, a w szczególności treści aktu i charakteru powołanych argumentów. Nie wymaga się, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ kwestia, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 296 TFUE, powinna być oceniana w świetle nie tylko jego treści, ale również jego kontekstu i całości zasad prawnych regulujących daną dziedzinę (zob. podobnie wyrok z dnia 12 września 2017 r., Anagnostakis/Komisja, C-589/15 P, EU:C:2017:663, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

60 Przede wszystkim należy wskazać, że nie trzeba badać zastrzeżeń EUIPO co do rozumowania zawartego w pkt 90–95 zaskarżonego wyroku, dotyczącego badania pkt 9 pierwszej części zarzutu trzeciego skargi w pierwszej instancji.

61 W pkt 36 niniejszego wyroku orzeczono już bowiem, że pkt 48–55 zaskarżonego wyroku obarczone są naruszeniem prawa i że skoro pkt 91 i 96 zaskarżonego wyroku nie mogą być na nich oparte, zostały one pozbawione podstawy. W konsekwencji w tym samym punkcie niniejszego wyroku orzeczono, że zaskarżony wyrok jest obarczony naruszeniem prawa, ponieważ Sąd uwzględnił pkt 9 pierwszej części zarzutu trzeciego skargi w pierwszej instancji, stwierdziwszy oczywisty błąd w ocenie w odniesieniu do pierwszego kryterium udzielenia spornego zamówienia.

62 Przechodząc następnie do wywodów zawartych w pkt 81–86 zaskarżonego wyroku, należy przypomnieć, że w pkt 6 pierwszej części zarzutu trzeciego swojej skargi w pierwszej instancji European Dynamics Luxembourg i in. podważały ocenę EUIPO, zgodnie z którą nie każdy projekt wymagał zarządzającego programem, głównego zarządzającego projektem i zarządzającego projektem.

63 Sąd, przeprowadziwszy badanie tego punktu, uznał w pkt 85 i 86 zaskarżonego wyroku, że należy stwierdzić brak uzasadnienia tego punktu w rozumieniu art. 296 akapit drugi TFUE w związku z art. 100 ust. 2 rozporządzenia finansowego z uwagi na brak precyzji specyfikacji warunków zamówienia oraz na lakoniczny i pobieżny osąd komisji konkursowej, który sprawił, że niemożliwe jest sprawdzenie wiarygodności krytyki EUIPO w odniesieniu do włączenia głównego zarządzającego projektem oraz zarządzającego projektem do oferty European Dynamics Luxembourg.

64 EUIPO nie wytłumaczyło zaś, w jaki sposób Sąd zastosował kryterium bardziej surowe niż to wynikające z orzecznictwa wskazanego w pkt 57–59 niniejszego wyroku, aby dojść do takiego wniosku.

65 Wreszcie, w ramach rozumowania zawartego w pkt 87–89 zaskarżonego wyroku, poświęconego badaniu pkt 8 pierwszej części zarzutu trzeciego podniesionego w pierwszej instancji, Sąd uznał w pkt 88 zaskarżonego wyroku, że końcowy komentarz komisji konkursowej, zgodnie z którym „[c]ała oferta jest bardzo operacyjna, a nie strategiczna, i koncentruje się na innym rodzaju zarządzającego projektem niż ten, który został przewidziany przez [EUIPO]”, był niezrozumiały i że w szczególności twierdzenie, iż EUIPO chodziło o „innego rodzaju zarządzającego projektem”, stanowiło niejasne, a przez to niesprawdzalne zastrzeżenie.

66 W tym względzie wystarczy wskazać, po pierwsze, że EUIPO nie kwestionuje tego, że poprzestało na wysunięciu dopiero w toku postępowania przed Sądem jednego argumentu w tym przedmiocie, jak wynika to z pkt 88 zaskarżonego wyroku.

67 Z drugiej strony EUIPO nie kwestionuje też stwierdzeń Sądu na temat braku przedstawienia w specyfikacji warunków zamówienia wystarczająco jasnych i precyzyjnych kryteriów oraz lakoniczności i pobieżnego charakteru osądów komisji przetargowej.

68 Nie wykazano więc przed Trybunałem, że Sąd naruszył prawo.

69 Jak wskazuje rzecznik generalny w pkt 77 i 78 opinii, informacje przedstawione na poparcie niniejszego odwołania nie podważają tego, że Sąd ocenił komentarze komisji konkursowej, kwestionowane w skardze w pierwszej instancji, zarówno oddzielnie, jak i w ogólnym kontekście oceny danej oferty, i że nie wymagał od EUIPO dostarczenia drobiazgowego zestawienia tego, w jaki sposób każdy ze szczegółów tej oferty został uwzględniony, oraz drobiazgowej analizy porównawczej tej oferty i ofert, które znalazły się na wyższej pozycji.

70 W tych okolicznościach pierwszą część zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu trzeciego

– *Argumentacja stron*

71 W części trzeciej zarzutu trzeciego EUIPO podnosi, że zaskarżony wyrok zawiera sprzeczność, ponieważ z jednej strony w ramach badania zarzutu trzeciego skargi o stwierdzenie nieważności Sąd w pkt 112–115 i 121 tego wyroku nie stwierdził żadnego oczywistego błędu w ocenie ani braku uzasadnienia oceny oferty European Dynamics Luxembourg z punktu widzenia czwartego kryterium udzielenia zamówienia, a z drugiej strony, po przeprowadzeniu analizy zarzutu pierwszego skargi, Sąd uznał w pkt 134 i 135 omawianego wyroku, że nie może przeprowadzić kontroli zgodności z prawem spornej decyzji co do istoty w odniesieniu do tej oceny, przez co decyzja ta jest dotknięta oczywistym błędem w ocenie.

72 European Dynamics Luxembourg i in. uważają, że ta część zarzutu trzeciego jest bezzasadna.

– *Ocena Trybunału*

73 Sąd rzeczywiście wspomina w zdaniu pierwszym pkt 134 zaskarżonego wyroku o czwartym kryterium udzielenia zamówienia, choć w pkt 112–115 i 121 tego wyroku orzekł, że EUIPO nie popełniło błędu w ocenie w tym względzie.

74 Jednakże pkt 134 i 135 zaskarżonego wyroku zawierają jedynie wniosek wysnuty na podstawie pkt 81–86, 87–89 i 90–95 zaskarżonego wyroku, które dotyczą badania zarzutów związanych z pierwszym kryterium udzielenia zamówienia.

75 Tym samym zarzut EUIPO dotyczący rozumowania Sądu przedstawionego w pkt 112–115 i 121 zaskarżonego wyroku oraz w pkt 134 i 135 tego wyroku nie ma wpływu na sentencję tego wyroku, przez co trzecią część zarzutu trzeciego należy uznać za nieistotną dla sprawy.

76 Wynika z tego, że części pierwszą i trzecią zarzutu trzeciego należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego

Argumentacja stron

77 W pierwszej części zarzutu czwartego EUIPO podnosi, że jedna z przesłanek powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii nie jest spełniona w niniejszym przypadku, gdyż stwierdzenie, że sporna decyzja jest obarczona bezprawnością, wynika z naruszeń prawa, których dopuścił się Sąd. Sąd błędnie stwierdził więc powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

78 Tytułem ewentualnym EUIPO twierdzi, że w sytuacji gdyby Trybunał uchylił zaskarżony wyrok jedynie w odniesieniu do tego, że Sąd stwierdził naruszenie zasad równości szans i przejrzystości, Trybunał powinien uchylić ten wyrok także w odniesieniu do naprawienia szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg i in. Z jednej strony bowiem, jak wynika z pkt 142 i 143 zaskarżonego wyroku, między stwierdzonymi przez Sąd brakami uzasadnienia a podnoszoną szkodą nie istniał związek przyczynowy. Z drugiej strony, skoro Sąd nie zbadał wpływu oczywistych błędów w ocenie stwierdzonych w pkt 91 i 102 zaskarżonego wyroku na ostateczny wynik postępowania w sprawie udzielenia zamówienia, nie uzasadnił on wystarczająco wniosku zawartego w pkt 144 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym istnieje związek przyczynowy między tymi błędami a omawianą szkodą.

79 W części drugiej zarzutu czwartego EUIPO utrzymuje, że zaskarżony wyrok dotknięty jest brakiem uzasadnienia, ponieważ zawiera sprzeczność między z jednej strony motywami przedstawionymi w pkt 144, 146 i 150 tego wyroku a z drugiej strony pkt 2 sentencji omawianego wyroku. Podczas gdy motywy te określają bowiem szkodę poniesioną przez European Dynamics Luxembourg jako utratę szansy na zaklasyfikowanie na pierwszej lub drugiej pozycji w mechanizmie kaskadowym, w sentencji zobowiązano Unię do naprawienia szkody poniesionej ze względu na utratę szansy na uzyskanie umowy ramowej jako pierwszy kontrahent.

80 W trzeciej części zarzutu czwartego EUIPO podnosi, że pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku zawiera błąd merytoryczny, ponieważ do naprawienia szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg zobowiązano w nim nie EUIPO, lecz Unię. Tymczasem zgodnie z art. 115 i art. 118 ust. 3 rozporządzenia nr 207/2009 obowiązek ten powinien był zostać nałożony na EUIPO.

81 European Dynamics Luxembourg i in. podnoszą przede wszystkim, że w zaskarżonym wyroku wykazano lege artis spełnienie przesłanek pociągnięcia Unii do odpowiedzialności. Twierdzą one również, że nie ma żadnej sprzeczności między pkt 144, 146 i 150 zaskarżonego wyroku a pkt 2 jego uzasadnienia, gdyż do celów naprawienia szkody, którą European Dynamics Luxembourg i in. poniosły z racji utraty szansy, należy wziąć pod uwagę pełny zasięg, jaki mogłaby mieć ta utrata szansy, czyli szansę, że European Dynamics Luxembourg byłaby sklasyfikowana na pierwszym miejscu w kaskadzie. Wreszcie, odniesienie się do Unii w pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku nie było błędem, ponieważ Unia jest ogólnie odpowiedzialna za bezprawne zachowania swoich instytucji i organów.

Ocena Trybunału

82 W pierwszej kolejności należy zbadać argument EUIPO podniesiony tytułem ewentualnym w ramach pierwszej części zarzutu czwartego.

83 Poprzez ten argument EUIPO podnosi w istocie, że istnienie związku przyczynowego nie zostało wykazane ani uzasadnione w zaskarżonym wyroku wśród oczywistych błędów w ocenie stwierdzonych przez Sąd w odniesieniu do drugiego kryterium udzielenia zamówienia i szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg wynikającej z utraty szansy.

84 W okolicznościach niniejszej sprawy argument ten należy uznać za zasadny.

85 Po pierwsze bowiem, jak stwierdzono w pkt 36 niniejszego wyroku, pkt 53, 91 i 96 zaskarżonego wyroku obarczone są naruszeniem prawa, przez co nie powinna zostać stwierdzona przez Sąd żadna bezprawność wynikająca z naruszenia zasad równości szans i przejrzystości ani oczywisty błąd w ocenie w odniesieniu do pierwszego kryterium udzielenia zamówienia.

86 Po drugie, Sąd orzekł w pkt 143 zaskarżonego wyroku, że nie dało się rozpoznać istnienia związku przyczynowego między stwierdzonymi przezeń brakami w uzasadnieniu a szkodą podnoszoną przez European Dynamics Luxembourg i in.

87 Tym samym powstanie odpowiedzialności Unii wymagałoby istnienia związku przyczynowego między samą merytoryczną bezprawnością oceny oferty European Dynamics Luxembourg, stwierdzoną w pkt 102 tego wyroku, a rozpatrywaną utratą szansy.

88 Tymczasem w zaskarżonym wyroku Sąd nie wykazał lege artis istnienia takiego związku przyczynowego. W szczególności Sąd nie stwierdził, czy i w jakim zakresie, w świetle okoliczności faktycznych sprawy, gdyby EUIPO nie popełniło naruszeń, European Dynamics Luxembourg zostałaby sklasyfikowana na pierwszym miejscu i uzyskałaby sporne zamówienie.

89 Wynika z tego, że skoro jedna z wymaganych przesłanek powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii nie została spełniona, żądanie odszkodowania European Dynamics Luxembourg i in. nie powinno było zostać uwzględnione przez Sąd.

90 Pierwsza część zarzutu czwartego EUIPO jest w związku z tym zasadna.

91 Ponieważ ta część zarzutu czwartego jest zasadna, nie trzeba badać jego części drugiej i trzeciej.

Stwierdzenie częściowej nieważności zaskarżonego aktu

92 Z całości powyższych wywodów wynika, że zaskarżony wyrok jest obarczony naruszeniem prawa w pkt 53, 91 i 96, ponieważ Sąd uwzględnił pkt 2 zarzutu drugiego skargi wniesionej w pierwszej instancji, dotyczący pierwszego kryterium udzielenia zamówienia, oraz pkt 9 pierwszej części zarzutu trzeciego tej skargi, dotyczący tegoż kryterium udzielenia zamówienia.

93 Jak wynika z pkt 136 zaskarżonego wyroku, Sąd uzasadnił stwierdzenie nieważności spornej decyzji, orzeczone w pkt 1 jego sentencji, na podstawie wszystkich stwierdzonych przezeń nieprawidłowości, obarczających ocenę spornej decyzji w odniesieniu do kryteriów udzielenia zamówienia pierwszego i drugiego. Niemniej, nawet jeśli stwierdzenia Sądu zawarte w pkt 53, 91 i 96 zaskarżonego wyroku nie mogą posłużyć za uzasadnienie stwierdzenia nieważności spornej decyzji, stwierdzone przez Sąd w pkt 86, 89, 95, 102 i 135 zaskarżonego wyroku nieprawidłowości wystarczą, by uzasadnić, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 111 opinii, stwierdzenie nieważności tej decyzji przez Sąd. Z tego wynika, że nie należy uchylać pkt 1 sentencji zaskarżonego wyroku.

94 Należy natomiast uchylić pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku, nakazujący Unii naprawienie szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg z tytułu utraty szansy na uzyskanie spornego zamówienia jako pierwszy wykonawca w kaskadzie, w zakresie, w jakim uznano za zasadną pierwszą część zarzutu czwartego.

95 Zważywszy na to uchylenie zaskarżonego wyroku, pkt 4 i 5 jego sentencji, dotyczące ustalenia kwoty odszkodowania, również należy uchylić.

96 W tych okolicznościach pkt 6 sentencji, dotyczący kosztów postępowania, również należy uchylić.

W przedmiocie skargi przed Sądem

97 Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy zdanie drugie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przypadku uchylenia orzeczenia Sądu Trybunał może, jeśli stan postępowania na to pozwala, wydać orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

98 Taka właśnie sytuacja zachodzi w niniejszym przypadku. Należy więc zbadać przedstawione przez European Dynamics Luxembourg i in. w ramach tej skargi żądanie odszkodowania, zmierzające do naprawienia szkody, której doznały one z racji utraty przez European Dynamics Luxembourg szansy zawarcia umowy ramowej na zamówienie jako pierwszy wykonawca w kaskadzie.

99 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału powstanie odpowiedzialności pozaumownej EUIPO wymaga łącznego spełnienia zbioru przesłanek, a mianowicie bezprawności zachowania EUIPO, rzeczywistego wystąpienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym zachowaniem a powoływaną szkodą (zob. podobnie wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., Nikolaou/Komisja, C-220/13 P, EU:C:2014:2057, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo). Z orzecznictwa Trybunału wynika również, że aby mogła powstać pozaumowna odpowiedzialność Unii, szkoda musi być rzeczywista i niewątpliwa i powinna wynikać w sposób wystarczająco bezpośredni z zachowania zarzucanego instytucjom (wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo).

100 W każdym razie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału to do strony podnoszącej odpowiedzialność pozaumowną Unii należy przedstawienie jednoznacznych dowodów zarówno na istnienie, jak i na zakres szkody, na którą strona ta się powołuje, a także na istnienie wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowego między zachowaniem danej instytucji a podnoszoną szkodą (wyrok z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).

101 W tym względzie należy stwierdzić, że lektura skargi do Sądu pokazuje, iż w oczywisty sposób nie spełnia ona wymogów tego orzecznictwa. European Dynamics Luxembourg i in. dochodziły bowiem między innymi odszkodowania za szacunkowy zysk brutto, który European Dynamics Luxembourg mogłaby uzyskać, gdyby uzyskała sporne zamówienie, poprzestając jedynie na stwierdzeniu, że „nieodwracalnie pozbawiono ją uzyskania spornych zamówień". Nie wykazały jednak, czy i w jakim zakresie, w świetle okoliczności faktycznych sprawy, gdyby EUIPO nie popełniło naruszeń, European Dynamics Luxembourg zostałaby sklasyfikowana na pierwszym miejscu i uzyskałaby sporne zamówienie. Nie wykazały więc ani rzeczywistego charakteru szkody, ani związku przyczynowego między zarzucanym zachowaniem a podnoszoną szkodą.

102 W każdym razie tego rodzaju żądanie odszkodowania mogło być oparte jedynie na bezprawności popełnionej przez EUIPO przy ocenie drugiego kryterium udzielenia zamówienia, stwierdzonej w pkt 102 zaskarżonego wyroku. Tymczasem nawet gdyby oferta European Dynamics Luxembourg uzyskała maksimum punktów za drugie kryterium udzielenia zamówienia, i tak nie zostałaby wyżej sklasyfikowana. W zakresie, w jakim ta oferta uzyskała maksymalną możliwą punktację za drugie kryterium udzielenia zamówienia, uzyskała ona ostateczny wynik niższy niż ostateczne wyniki uzyskane przez oferty sklasyfikowane na miejscach pierwszym i drugim.

103 W tych okolicznościach żądanie European Dynamics Luxembourg i in. zostaje oddalone.

W przedmiocie kosztów

104 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne lub jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.

105 Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Zgodnie z art. 138 § 3 tego regulaminu w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron każda z nich pokrywa własne koszty.

106 Jako że odwołanie EUIPO zostało w części uwzględnione, a w części oddalone, EUIPO i European Dynamics Luxembourg i in. należy obciążyć własnymi kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

107 W zakresie kosztów postępowania w pierwszej instancji, z uwagi na to, że skarga została w części uwzględniona, a w części oddalona, European Dynamics Luxembourg i in. oraz EUIPO należy obciążyć ich własnymi kosztami.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) Wyrok Sądu Unii Europejskiej z dnia 7 października 2015 r., European Dynamics Luxembourg i in./OHIM (T-299/11, EU:T:2015:757) zostaje uchylony w zakresie, w jakim:

– **w pkt 2 sentencji zobowiązał Unię Europejską do naprawienia szkody poniesionej przez European Dynamics Luxembourg SA z tytułu utraty szansy uzyskania zamówienia i zawarcia umowy ramowej jako pierwszy kontrahent w mechanizmie kaskadowym oraz**

– **w pkt 4 i 5 sentencji orzeczono, że strony powinny przedstawić Sądowi wysokość kwoty odszkodowania ustaloną w ugodzie, a w jej braku – przedstawić mu wnioski dotyczące proponowanych kwot.**

2) W pozostałym zakresie odwołanie zostaje oddalone.

3) Żądanie odszkodowania European Dynamics Luxembourg SA, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE i European Dynamics Belgium SA w sprawie T-299/11 zostaje oddalone.

4) Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) oraz European Dynamics Luxembourg SA, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE i European Dynamics Belgium SA pokrywają własne koszty postępowania odwoławczego i postępowania w pierwszej instancji.

Podpisy